

בדיקות סביבתיות שנערכו ע"י האיגוד בעקבות תלונות ריח-נובמבר 2013

בחודשים אוקטובר ונובמבר 2013 התקבלו באיגוד כ- 40 תלונות מתושבים בחיפה, על ריחות כבדים באוויר. אופי הריחות ע"פ המתואר לרוב היה "דלקים" או "ריח בתי זיקוק".

מבחינת כיווני הרוח בתחנות ניטור אויר, בעת התלונות עולה כי הרוחות היו צפון מזרחיות עד דרום מזרחיות ומצביעות על מתחם בתי זיקוק חיפה כמקור לריחות.

יצוין כי בתקופה זו, עד סוף שנת 2013, התבצעו עבודות תשתית להתקנת מערכת חדשה לטיפול בריחות ופליטות חומרים אורגניים נדיפים בבתי זיקוק חיפה. העבודות הנ"ל לוו במטרדי ריח, בשל פתיחה והחלפת כיסויים לאגני שפכים. על כך גם יצאה הודעה לעיתונות מקבוצת בז"ן.

בעקבות גל התלונות שהתקבלו באיגוד, ערכנו בדיקות סביבתיות ב- 3 מוקדי תלונות עיקריים באזור: הדר- שוק תלפיות, נווה שאנן- בי"ס תל חי ונשר-רח' ששת הימים. הבדיקות כללו סריקת חומרים אורגניים נדיפים למשך יממה 15.11.13-14.11.13, מרקפתאנים- למשך יממה, פורמאלדהיד (דיגום חצי שעתי ויממתי) וכלל אלדהידים (דיגום חצי שעתי ויממתי). התוצאות מוצגות בקובץ שלהלן.

לגבי התוצאות שהתקבלו:

1. לא נמדדו חריגות מערכי הסביבה (תקני איכות אויר), בשלושת נק' הדיגום.
2. מרקפתאנים- חומרי ריח שעלולים להפלט מבתי זיקוק, לא נמצאו באף נק' דיגום.
3. **בהדר**- נמדד החומר 1,2 דיכלורואתאן בריכוז של פי 3.5 מערך היעד היממתי (ערך בריאותי מומלץ). חומר זה משתתף בתהליך ייצור פוליוניל כלוריד ועלול להמציא בקרבת חומרים מצופים פלסטיק, כימיקלים, צבעים. לא קיים בחיפה מקור תעשייתי הפולט חומר זה.
- נמדד בנזן (חומר מסרטן), בריכוז של פי 8 מערך היעד היממתי (ערך בריאותי מומלץ). הבנזן נפלט הן מתחבורה והן מתעשייה פטרוכימית. בכוונת האיגוד לערוך דיגומים חוזרים ולהציב בהדר מד ניטור רציף לבנזן. לדעת האיגוד מדובר בבנזן ממקור תחבורתי, בשל העובדה שכיוון הרוח במרבית היממה (כ-51% מהזמן) היה צפון מערבי (מכיוון הדר) ורק כ- 12% מהזמן מכיוון המתחם הפטרוכימי וכן בשל העומסים התחבורתיים הכבדים המאפיינים את האזור.
- ריכוז פורמאלדהיד שנמדד בהדר נמוך מערך היעד היממתי.
4. **בנווה שאנן**- נמדד פורמאלדהיד (חומר מסרטן) בריכוז של פי 3 מערך היעד היממתי (ערך בריאותי מומלץ). חומר זה נפלט לאויר מתהליכי שריפה בלתי שלמה במנועי כלי רכב ובתעשייה וגם נוצר באויר בתהליכי חמצון פוטוכימי של חומרים אורגניים נדיפים בנוכחות תחמוצות חנקן ואוזון. הריכוזים שנדגמו דומים לריכוזים שנמצאו בכל האזורים בארץ בדיגומים רבים שנערכו ע"י המשרד להגה"ס בשנים האחרונות. עוד יצוין כי במדינות אירופה והן בארה"ב לא קיים תקן איכות אויר עבור פורמאלדהיד וכי לא נרשמו חריגות מערך הסביבה (תקן איכות אויר בישראל) באף נק' דיגום.
- ריכוז הבנזן שנמדד בנווה שאנן נמוך מערך היעד היממתי.
- ריכוז 1,2 דיכלורואתאן שנמדד בנווה שאנן נמוך מערך היעד היממתי.
5. **בנשר**- נמדד פורמאלדהיד (חומר מסרטן) בריכוז של פי 4 מערך היעד היממתי (ערך בריאותי מומלץ). ראה הסבר בסעיף 4 לעיל, לגבי נווה שאנן.
- ריכוז הבנזן שנמדד בנשר נמוך מערך היעד היממתי.
- ריכוז 1,2 דיכלורואתאן שנמדד בנשר נמוך מערך היעד היממתי.